

Regeringens proposition 2010/11:146

Förbättringar inom familjepolitiken

Prop.
2010/11:146

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 26 maj 2011

Fredrik Reinfeldt

Maria Larsson
(Socialdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås möjlighet för ett barns föräldrar att kunna få föräldrapenning samtidigt i 30 dagar under barnets första levnadsår. Nuvarande 10 dagar, så kallade pappadagar, inom den tillfälliga föräldrapenningen kvarstår.

Vidare föreslås att jämställdhetsbonusen förenklas och kopplas till utbetalningen av föräldrapenningen. När den förälder som tagit ut lägst antal dagar tar ut föräldrapenning på sjukpenning- eller grundnivå, får vardera föräldern 50 kronor i jämställdhetsbonus per dag. Vid ett helt jämställt uttag av föräldrapenningen innebär det liksom hittills totalt 13 500 kronor i jämställdhetsbonus. Tid under vilken föräldrarna gör ett samtida uttag av föräldrapenning ska dock inte ge rätt till bonus. Det samma gäller de första 60 dagarna för vilka en förälder ensam har tagit ut föräldrapenning. Om föräldrarna ändå väljer att vara hemma samtidigt under den föreslagna tiden om 30 dagar enligt sjukpenning- eller grundnivån, blir den totala bonussumman som högst 10 500 kronor i stället.

I propositionen föreslås också att vårdnadsbidraget ska göras mer flexibelt genom att karenstiden förkortas till tre månader när den enskilde själv har sagt upp vårdnadsbidraget.

Författningsförslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2012.

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken	5
2.2	Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)	7
2.3	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	9
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (2008:313) om jämfälldhetsbonus	10
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (2008:307) om kommunalt vårdnadsbidrag	13
3	Ärendet och dess beredning	14
4	Samtidigt uttag av föräldrapenning	14
4.1	Bakgrund	14
4.2	Förutsättningar för samtidigt uttag av föräldrapenning	15
4.3	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	17
4.4	Ekonomiska konsekvenser	18
5	Förenklad jämfälldhetsbonus	18
5.1	Bakgrund	18
5.2	Förutsättningar för jämfälldhetsbonus	18
5.3	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	23
5.4	Ekonomiska konsekvenser	24
5.5	EU-rättsliga frågor	24
6	Sänkt karenstid för kommunalt vårdnadsbidrag	25
6.1	Bakgrund	25
6.2	Sänkt karenstid för kommunalt vårdnadsbidrag	25
7	Författningskommentar	26
7.1	Förslaget till lag om ändring i socialförsäkringsbalken	26
7.2	Förslaget till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)	27
7.3	Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	27
7.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (2008:313) om jämfälldhetsbonus	27
7.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (2008:307) om kommunalt vårdnadsbidrag	30
Bilaga 1	Lagförslag i Promemorian Förbättringar inom familjepolitiken (Ds 2011:9)	31
Bilaga 2	Förteckning över remissinstanser Departements- promemorian Förbättringar inom familjepolitiken (Ds 2011:9)	39

Bilaga 3	Lagförslag i Promemorian Vårnadsbidrag, förkortad karenstid vid egen uppsägning	40	Prop. 2010/11:146
Bilaga 4	Förteckning över remissinstanser Promemorian Vårnadsbidrag, förkortad karenstid vid egen uppsägning	41	
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 26 maj 2011		42	

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i socialförsäkringsbalken,
2. lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483),
3. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229),
4. lag om ändring i lagen (2008:313) om jämställdhetsbonus,
5. lag om ändring i lagen (2008:307) om kommunalt vårdnadsbidrag.

2.1 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om socialförsäkringsbalken
dels att 11 kap. 10 § ska ha följande lydelse,
dels att det i balken ska införas två nya paragrafer, 12 kap. 4 a § och
 110 kap. 5 a §, av följande lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.
10 §¹

Föräldrapenningsförmåner får inte lämnas till båda föräldrarna för samma barn och tid i annat fall än som anges i 12 kap. 6 och 7 §§ samt 13 kap. 10, 11, 13, 26 och 30 §§. För tillfällig föräldrapenning gäller även 13 kap. 3 §.

Tillfällig föräldrapenning enligt 13 kap. 31 e § får lämnas till flera föräldrar för samma barn och tid.

Föräldrapenningsförmåner får inte lämnas till båda föräldrarna för samma barn och tid i annat fall än som anges i 12 kap. 4 a, 6 och 7 §§ samt 13 kap. 10, 11, 13, 26 och 30 §§. För tillfällig föräldrapenning gäller även 13 kap. 3 §.

12 kap.

4 a §

Föräldrapenning får för samma barn och tid lämnas till båda föräldrarna samtidigt i högst 30 dagar under barnets första levnadsår, räknat från barnets födelse eller därmed likställd tidpunkt. Detta gäller endast dagar för vilka det inte för någon av föräldrarna finns hinder enligt 17 § andra stycket mot att avstå föräldrapenning till förmån för den andra föräldern.

Bestämmelser om ansökan i fall som avses i första stycket finns i 110 kap. 5 a §.

110 kap.

5 a §

Ansökan om föräldrapenning i fall som avses i 12 kap. 4 a § ska göras gemensamt av båda föräldrarna.

¹ Senaste lydelse 2010:2005.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för förmåner som avser tid före ikraftträdandet.

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 14 § skattebetalningslagen (1997:483) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.
14 §¹

Sedan den slutliga skatten har bestämts ska Skatteverket göra en avstämning av skattekotot.

Innan avstämning görs ska Skatteverket

1. från den slutliga skatten göra avdrag för

- a) debiterad F-skatt och särskild A-skatt,
- b) avdragen A-skatt,
- c) A-skatt som ska betalas på grund av beslut enligt 12 kap. 1 § andra stycket,

d) skatt som överförs från stat med vilken Sverige har ingått överenskommelse om uppbörd och överföring av skatt,

e) skatt som betalats enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta eller enligt lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl. för den tid under beskattningsåret då den skattskyldige varit obegränsat skattskyldig i Sverige,

f) skatt som betalats enligt lagen om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta, om den skattskyldige enligt 4 § den lagen har begärt att bli beskattad enligt inkomstskattelagen (1999:1229),

g) skatt som betalats enligt lagen om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl., om Skatteverket har meddelat beslut enligt 5 a § tredje stycket den lagen om skattskyldighet enligt inkomstskattelagen,

h) skatt som avser sådana återbetalningar som ska göras enligt rådets direktiv 2003/48/EG av den 3 juni 2003 om beskattning av inkomster från sparande i form av räntebetalningar, senast ändrat genom rådets beslut 2004/587/EG,

i) beslutad jämställdhetsbonus enligt 14 § första stycket lagen (2008:313) om jämställdhetsbonus,

2. till den slutliga skatten lägga

- a) skatt som betalats tillbaka enligt 18 kap. 3 § första stycket,
- b) skatt som överförs till en annan stat enligt 18 kap. 5 § första stycket,
- c) skattetillägg och förseningsavgift enligt taxeringslagen (1990:324), och
- d) preliminär skattereduktion enligt 17 § lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete.

¹ Senaste lydelse 2009:1063.

Denna lag träder i kraft den 31 december 2011. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för jämställdhetsbonus som avser tid före 2012.

2.3 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen
(1999:1229)

Prop. 2010/11:146

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 32 § inkomstskattelagen (1999:1229)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.
32 §²

Särskilt pensionstillägg enligt 73 kap. socialförsäkringsbalken ska inte tas upp.

Vårdnadsbidrag enligt lagen (2008:307) om kommunalt vårdnadsbidrag ska inte tas upp.

*Jämställdhetsbonus enligt lagen
(2008:313) om jämställdhetsbonus
ska inte tas upp.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012.

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

² Senaste lydelse 2010:1277.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2008:313) om jämställdhetsbonus¹

*dels att 6, 9, 10 och 12–15 §§ ska upphöra att gälla,
dels att rubrikerna närmast före 5, 6, 8–12 och 14 §§ ska utgå,
dels att 2, 5, 7, 8, 11 och 16 §§ ska ha följande lydelse.*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Försäkringskassan beslutar i ärenden om jämställdhetsbonus.

*Jämställdhetsbonus beräknas för Jämställdhetsbonus beräknas
månad och lämnas årligen för ett och betalas ut månadsvis utan
kalenderår. ansökan.*

5 §²

*Jämställdhetsbonus lämnas till Jämställdhetsbonus betalas till
den av ett barns föräldrar (den ett barns båda föräldrar och utgör
berättigade föräldern) som vid för var och en av föräldrarna
utgången av det år som bonusen 50 kronor per bonusdag.
avser har tagit ut föräldrapenning
för vård av barnet under högst
antal dagar räknat under hela den
tid föräldrapenning har tagits ut
av någon av föräldrarna.*

Vid flerbarnsfödelse lämnas jämställdhetsbonus gemensamt för barnen.

Har föräldrarna tagit ut föräldrapenning under lika många dagar, lämnas jämställdhetsbonus till den förälder som är yngst.

7 §

*Jämställdhetsbonus lämnas för Bonusdagar är de dagar för
de dagar för vilka föräldrapenning vilka föräldrapenning har tagits ut
har tagits ut av den andra föräldern än den berättigade föräldern av den förälder som har tagit ut
(bonusdagar). föräldrapenning under lägst antal
dagar. Har föräldrarna tagit ut
föräldrapenning under lika många
dagar utgörs bonusdagarna av de
dagar för vilka föräldrapenning
har tagits ut av den ena föräldern.*

*Vid beräkningen av antalet Bonusdagarna omfattar inte
bonusdagar ska de första 60 sådana dagar för vilka båda för-*

¹ Senaste lydelse av

9 § 2009:200

12 § 2010:1302

14 § 2009:1065.

² Senaste lydelse 2010:1302. Ändringen innebär bl.a. att tredje stycket upphävs.

dagarna inte räknas med.

äldrarna samtidigt har tagit ut föräldrapenning enligt 12 kap. 4 a § socialförsäkringsbalken. Detsamma gäller de första 60 dagarna för vilka en förälder ensam har tagit ut föräldrapenning.

Prop. 2010/11:146

8 §³

Antalet bonusdagar för ett år ska beräknas till det sammanlagda antalet bonusdagar enligt 7 § minskat med det antal bonusdagar för vilka det för barnet för tidigare år har lämnats jämställdhetsbonus.

Vid beräkningen av jämställdhetsbonus för en månad ska det sammanlagda antalet bonusdagar enligt 7 § minskas med det antal bonusdagar för vilka det för barnet tidigare har betalats ut jämställdhetsbonus.

Om ansökan om jämställdhetsbonus för barnet inte har gjorts för ett tidigare år, ska antalet bonusdagar enligt 7 § minskas också med de dagar för vilka bonus skulle ha lämnats om ansökan hade gjorts.

De bonusdagar med vilka minskning sker ska anses ha infallit före andra bonusdagar.

11 §⁴

Vid beräkning av antalet dagar ska dagar för vilka föräldrapenning har lämnats med kvotdel enligt 12 kap. 9 § socialförsäkringsbalken räknas om så att de för respektive månad motsvarar antal dagar med hel föräldrapenning, varvid dag med halv föräldrapenning avrundas uppåt.

Vid beräkning av dagar för vilka det har lämnats föräldrapenning beaktas endast dagar som har infallit under de kalenderår som har passerat innan ansökan senast skulle ha gjorts och för vilka det har betalats ut föräldrapenning senast den 31 januari året efter det år ansökan avser.

16 §⁵

Försäkringskassan ska besluta om återbetalning av jämställdhetsbonus, om den som har tillgodoförts sådan bonus genom att

Försäkringskassan ska besluta om återbetalning av jämställdhetsbonus, om bonus har betalats ut felaktigt eller med för högt belopp

³ Ändringen innebär bl.a. att andra och tredje styckena upphävs.

⁴ Senaste lydelse 2010:1302. Ändringen innebär att andra stycket upphävs.

⁵ Senaste lydelse 2010:1302.

lämna oriktiga uppgifter eller genom att underlåta att fullgöra en uppgiftsskyldighet har orsakat att bonus har tillgodoförts felaktigt eller med för högt belopp. Detsamma gäller om jämställdhetsbonus i annat fall har tillgodoförts felaktigt eller med ett för högt belopp och den som tillgodoförts bonusen har insett eller skäligen borde ha insett detta.

och den som har fått bonusen har insett eller skäligen borde ha insett detta. Försäkringskassan ska också besluta om återbetalning av jämställdhetsbonus, om bonus har betalats ut felaktigt eller med för högt belopp till följd av att föräldrapenning ska återbetalas med stöd av 108 kap. 2 § socialförsäkringsbalken.

Om det finns särskilda skäl får Försäkringskassan helt eller delvis efterge krav på återbetalning.

Vad som föreskrivs om ränta i 108 kap. 15, 16, 19 och 21 §§ socialförsäkringsbalken ska tillämpas på beslut om återbetalning enligt denna paragraf.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012.
  2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för jämställdhetsbonus som avser tid före ikraftträdandet.
  3. När jämställdhetsbonus beräknas för tid efter ikraftträdandet ska från antalet bonusdagar avräknas även det antal dagar för vilka bonus skulle ha tillgodoförts för tid före ikraftträdandet såsom om ansökan om jämställdhetsbonus hade lämnats.
  4. Jämställdhetsbonus enligt de nya föreskrifterna betalas ut första gången i mars månad 2012.

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (2008:307) om kommunalt vårdnadsbidrag ska ha följande lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

Om vårdnadsbidrag för ett barn, på begäran av den eller de vårdnadshavare som har fått bidraget, inte längre ska lämnas får kommunen tidigast åter börja lämna vårdnadsbidrag för samma barn från och med den *femte* kalendermånaden efter den månad för vilken vårdnadsbidraget senast lämnades. Detta gäller dock inte om vårdnadsbidrag inte längre ska lämnas av anledning som avses i 5 §.

Om vårdnadsbidrag för ett barn, på begäran av den eller de vårdnadshavare som har fått bidraget, inte längre ska lämnas får kommunen tidigast åter börja lämna vårdnadsbidrag för samma barn från och med den *ffjärde* kalendermånaden efter den månad för vilken vårdnadsbidraget senast lämnades. Detta gäller dock inte om vårdnadsbidrag inte längre ska lämnas av anledning som avses i 5 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012.

I budgetpropositionen för 2011 aviserade regeringen att den skulle föreslå möjligheter för föräldrar att kunna ta ut föräldrapenning samtidigt samt en förenklad jämställdhetsbonus. Med anledning av det har en arbetsgrupp inom Socialdepartementet arbetat fram sådana förslag vilka har redovisats i promemorian Förbättringar inom familjepolitiken (Ds 2011:9). Promemorians lagförslag finns i *bilaga 1*. Promemorian har remissbehandlats. I *bilaga 2* finns en förteckning över remissinstanserna. En sammanställning över remissyttrandena finns tillgänglig i Socialdepartementet (dnr S2011/2036/FST).

I budgetpropositionen för 2011 aviserades även förslag om att vårdnadsbidraget görs mer flexibelt genom att karenstiden förkortas till tre månader när den enskilde själv har sagt upp vårdnadsbidraget. Med anledning av det har Socialdepartementet arbetat fram ett förslag, vilket har redovisats i promemorian "Vårdnadsbidrag, förkortad karenstid vid egen uppsägning" (dnr S2011/2413/FST). Promemorians lagförslag finns i *bilaga 3*. Promemorian har remissbehandlats. I *bilaga 4* finns en förteckning över remissinstanserna. En sammanställning över remissyttrandena finns tillgänglig i Socialdepartementet (dnr S2011/2413/FST).

Lagrådet

Två av de aktuella lagarna, förslagen 2.2 och 2.3, är i och för sig av sådant slag att Lagrådets yttrande ska inhämtas. Emellertid är de föreslagna ändringarna av sådan beskaffenhet att Lagrådets granskning skulle sakna betydelse. Något yttrande behöver enligt regeringens mening därför inte inhämtas.

4 Samtidigt uttag av föräldrapenning

4.1 Bakgrund

Föräldrapenning i samband med att ett barn föds eller adopteras kan (med vissa undantag) inte betalas ut till två föräldrar samtidigt för samma barn. Det har under många år funnits en stark vilja hos föräldrar att få möjlighet att under en viss tid vara hemma samtidigt med föräldrapenning i samband med ett barns födelse eller adoption. I dag kan de s.k. pappadagarna inom den tillfälliga föräldrapenningen användas samtidigt som den andra föräldern tar ut föräldrapenning, men i många fall används dagarna till att ta hand om ett äldre barn i familjen under moderns vistelse på sjukhus efter förlossning.

Regeringens förslag: Föräldrarna till ett barn får möjlighet att vara föräldralediga samtidigt med föräldrapenning i 30 dagar under barnets första levnadsår. Vid adoption av ett barn räknas barnets första levnadsår ett år från det att föräldrarna har fått barnet i sin vård. Den tid under vilken föräldrarna gör ett samtidigt uttag av föräldrapenning ska, i likhet med de första 60 dagarna för vilka en förälder ensam har tagit ut föräldrapenning, inte ge rätt till jämställdhetsbonus. Under de dagar för vilka en förälder inte får överlåta föräldrapenning till den andra föräldern, får det inte göras samtidigt uttag av föräldrapenning. En förutsättning för samtidigt uttag av föräldrapenning är att föräldrarna gemensamt ansöker om sådant.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Remissinstanserna är i huvudsak positiva till förslagen. *Riksdagens ombudsmän, Riksrevisionen, Kammarrätten i Göteborg, Förvaltningsrätten i Stockholm, Datainspektionen, Domstolsverket, Barnombudsmannen, Skatteverket, Arbetsgivarverket, Diskrimineringsombudsmannen, Rädda Barnen, Sveriges Kommuner och Lands-ting, Svenskt Näringsliv, Tjänstemännens Centralorganisation, Sveriges Akademikers Centralorganisation och Landsorganisationen i Sverige* tillstyrker, har inga invändningar mot eller synpunkter på förslagen.

Försäkringskassan har några redaktionella synpunkter samt pekar på att ett behov av samtidigt uttag av föräldraledighet kan komma plötsligt och anser därför att varseltiden för ledighet vid vård av barn i föräldraledighetslagen (1995:584) behöver ändras.

Statskontoret saknar redovisning av vad utgiftsökningen för förslaget grundar sig på.

Skälen för regeringens förslag: Regeringens mål inom familjepolitiken betonar tydligt att familjepolitiken ska stärka föräldrars makt över sin livssituation och öka familjernas valfrihet.

Att bli förälder är en stor omställning och det kan ta tid att hitta nya rutiner och att lära känna den nya familjemedlemmen. Föräldrarna kan behöva en möjlighet att grundlägga det gemensamma ansvaret och att hitta formerna för sin nya familjekonstellation. Redan idag finns det en möjlighet att vara hemma tillsammans den första tiden efter förlossningen genom de 10 s.k. pappadagarna, dvs. de dagar för vilka en far har rätt till tillfällig föräldrapenning i samband med ett barns födelse. De flesta familjer utnyttjar denna möjlighet och tycker att detta är fullt tillräckligt, men för andra känns denna tid alldeles för kort. För många familjer är behovet att få vara hemma samtidigt som störst under de allra första veckorna. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att det ska bli möjligt för båda föräldrarna att ta ut föräldrapenning för vård av samma barn i högst 30 dagar under barnets första år, dvs. för tiden fram till och med den dag barnet har fyllt ett år. Dagens 10 s.k. pappadagar inom den tillfälliga föräldrapenningen bör behållas. När det gäller adopterade barn ska ettårsgränsen räknas från den tidpunkt när den som adopterat ett barn har fått barnet i sin vård. Det är således i detta fall inte fråga om en beräkning av barnets ålder.

Förslaget innebär ett visst avsteg från principen om att det inte finns anledning att två föräldrar uppbär föräldrapenning samtidigt för att vårda ett barn. Regeringen anser att principen i huvudsak fortfarande har bärkraft men att avsteget är motiverat då den första tiden efter barnets födelse är en mycket viktig tid och att barn har behov av en tidig och nära kontakt med båda sina föräldrar. Föräldrars tidiga engagemang i sina barn är viktigt. Att föräldrarna samtidigt kan etablera en god kontakt med barnet främjar en fortsatt god utveckling mellan barn och förälder.

För familjer som tar emot ett barn för adoption kan den föreslagna ordningen ge en möjlighet att ta hand om barnet tillsammans utomlands och efter hemkomsten. Enligt regeringen finns det, trots införandet av den nya möjligheten till samtidigt uttag av föräldrapenning, anledning att behålla de 10 s.k. pappadagarna. Möjligheten att använda sig av dessa dagar har fungerat väl. Dessutom är föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning två helt olika förmåner med olika konstruktion, både när det gäller grundförutsättningarna för rätt till ersättning och beräkning av ersättningens storlek. Föräldrabegreppet inom de olika förmånerna skiljer sig på så sätt att den tillfälliga föräldrapenningen har ett vidare föräldrabegrepp än föräldrapenningen. Detta innebär att andra personer än föräldrar i vissa situationer kan ta ut tillfällig föräldrapenning. När t.ex. en ensamstående mamma behöver hjälp under den första tiden med sitt nyfödda barn kan, om vissa förutsättningar är uppfyllda, en annan person än barnets förälder uppbära tillfällig föräldrapenning under de s.k. pappadagarna.

En förälder kan ta ut föräldrapenning för längre sammanhängande perioder, enstaka dagar eller delar av dagar. Vid beräkning av antalet dagar med rätt till föräldrapenning anses en dag med tre fjärdedels, halv, en fjärdedels eller en åttondels föräldrapenning som motsvarande andel av en dag (12 kap. 32 § socialförsäkringsbalken). Denna s.k. nettodagsberäkning innebär att partiella dagar, dvs. dagar för vilka det har tagits ut mindre än hel föräldrapenning, räknas om till hela dagar (två dagar med halv föräldrapenning räknas som en hel dag med föräldrapenning). Samma metod, som för beräkning av antal dagar med föräldrapenning, ska användas även när det gäller avräkning för dagar under vilka föräldrapenning har tagits ut samtidigt av föräldrarna. Vid maximalt samtidigt uttag av föräldrapenning, dvs. samtidigt uttag i 30 dagar, kommer avräkning att göras med 60 dagar eftersom vardera föräldern då tar ut föräldrapenning i 30 dagar. Om föräldrarna väljer att vara hemma samtidigt i enlighet med förslaget ska sådana dagar med samtidigt uttag inte ge rätt till jämställdhetsbonus. Visserligen är syftet med möjligheten till samtidigt uttag av föräldrapenning att föräldrar ska fördela föräldrapenninguttaget mer jämnt mellan sig men den har däremot inte någon koppling till kvinnors återgång i arbete, vilket är syftet med jämställdhetsbonusen. Under de dagar för vilka en förälder inte får överlåta föräldrapenning till den andra föräldern, de s.k. reserverade dagarna, får det inte göras samtidigt uttag av föräldrapenning.

För att det inte ska kunna uppstå någon oklarhet om att det i det enskilda fallet är fråga om samtidigt uttag av föräldrapenning bör det för ett sådant uttag krävas en gemensam ansökan av föräldrarna. Enligt *Försäkringskassan* kan ett behov av samtidigt uttag av föräldraledighet komma plötsligt och varseltiden för ledighet vid vård av barn i föräldra-

ledighetslagen bör enligt Försäkringskassan därför ändras. Den omständigheten att två föräldrar kan vara lediga med föräldrapenning samtidigt utgör enligt regeringens mening inte skäl för några förändringar i föräldraledighetslagen. Vidare anser Försäkringskassan att begreppet ”under barnets första levnadsår” bör förtydligas. Enligt författningskommentaren avses med barnets första levnadsår tiden fram till och med den dag barnet har fyllt ett år, vilket enligt Försäkringskassan bör ändras till och med den dag barnet *fyller* ett år.

Den i författningskommentaren använda tekniken för att ange åldersintervall, dvs. till och med den dag en person har fyllt år motsvarar vedertaget språkbruk, se t.ex. 12 kap. 8 och 13 §§ socialförsäkringsbalken. Skäl att uttrycka sig annorlunda i detta fall föreligger inte.

4.3 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: De nya bestämmelserna om samtidigt uttag av föräldrapenning ska träda i kraft den 1 januari 2012. För föräldrapenning som avser tid före ikraftträdandet ska äldre bestämmelser fortfarande tillämpas.

Promemorian förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Försäkringskassan* föreslår att de nya reglerna ska träda i kraft den 1 januari 2013. Försäkringskassans handlingsplan för att minska kostnaderna till en lägre anslagsnivå 2013 innebär bland annat att handläggningen ska effektiviseras genom en ökad automatisering. Ett genomförande av förslaget till 2012 skulle enligt Försäkringskassan kräva en total omprioritering av befintliga resurser. Ett genomförande 2012 får enligt Försäkringskassan därmed negativa konsekvenser för dess möjlighet att anpassa kostnaderna till en lägre anslagsnivå. Försäkringskassan föreslår också att förslaget ska avse barn som föds från och med ikraftträdandet.

Inspektionen för socialförsäkring (ISF) har inga synpunkter i sak men påpekar betydelsen av att kunna utvärdera effekter av förändringar i socialförsäkringen. Detta sker enligt ISF enklast genom att reformerna ska omfatta barn födda från och med ett visst datum.

Skälen för regeringens förslag: *Försäkringskassan* föreslår av skäl som anges ovan att reformen ska senareläggas till 2013. Regeringen anser dock att förslaget, som ska tillgodose ett starkt önskemål från föräldrar sedan länge, är en mycket viktig reform. Vid en samlad bedömning anser regeringen därför att skälen för att genomföra reformen så snart som möjligt överväger. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att reformen genomförs från och med 1 januari 2012. Ett samtidigt uttag kan dock göras för ett barn som är fött före ikraftträdandet, om uttaget hänförs sig till tiden efter ikraftträdandet. När det gäller ett barn som är fött 2011 kan möjlighet till samtidigt uttag utnyttjas endast under den tidsrymd som löper från ikraftträdande till dess att barnet har fyllt ett år. För ett barn som adopterats gäller motsvarande med utgångspunkt från den tidpunkt när den som adopterat ett barn har fått barnet i sin vård.

Försäkringskassan och Inspektionen för socialförsäkringen anser att reformen ska begränsas till att gälla för barn som föds från och med ikraftträdandet, dels för tydligheten och dels för att enkelt kunna utvärdera effekterna. Reformen bör enligt regeringens mening omfatta så många barn som möjligt inom det aktuella åldersintervallet. Någon begränsning till barn födda efter ikraftträdandet ska därför inte göras.

4.4 Ekonomiska konsekvenser

De föreslagna reglerna innebär att statens utgifter för anslaget 1:2 Föräldraförsäkring beräknas öka med 79 miljoner kronor per år. Utgifterna beräknas utifrån ett antagande om att fler män kommer att använda föräldrapenningen. De beräknade utgifterna är beaktade i budgetpropositionen för 2011.

Förslaget medför även ökade kostnader för Försäkringskassan. Kostnaderna består av IT-investeringar och IT-utveckling och beräknas till ca 22,8 miljoner kronor. Därutöver tillkommer löpande kostnader för handläggning. Med ett antagande om en tillkommande utnyttjandegrad av föräldrapenningen med ett ärende per barn och år beräknas handläggningskostnaden uppgå till ca 10 miljoner kronor årligen.

5 Förenklad jämställdhetsbonus

5.1 Bakgrund

Den 1 juli 2008 införde regeringen en jämställdhetsbonus i syfte att ge föräldrar bättre ekonomiska möjligheter och incitament till att fördela föräldraledigheten mer jämlikt samt att även förbättra förutsättningarna för en ökad jämställdhet på arbetsmarknaden. Jämställdhetsbonusen utges i dag som en skattereduktion. Viss kritik har riktats mot jämställdhetsbonusens konstruktion som har uppfattats som mycket komplicerad av föräldrar samt det förhållandet att föräldern får del av bonusen långt efter den tid som ger rätt till bonus. Regeringen föreslår i denna proposition att jämställdhetsbonusen förenklas och förtydligas.

5.2 Förutsättningar för jämställdhetsbonus

Regeringens förslag: Försäkringskassan ska månadsvis beräkna samt betala ut jämställdhetsbonus till ett barns båda föräldrar i förhållande till hur lika de tar ut föräldrapenning. Kravet på ansökan om jämställdhetsbonus slopas. Bonusen utgör 50 kronor per bonusdag för var och en av föräldrarna. Bonusdagar är de dagar för vilka föräldrapenning har tagits ut av den förälder som har tagit föräldrapenning under lägst antal dagar. I detta sammanhang beaktas endast föräldrapenning på sjukpenning- eller grundnivå. Dagar under vilka föräldrarna samtidigt har tagit ut föräldrapenning för samma barn och tid utgör inte bonusdagar. Detsamma gäller de första 60 dagarna för vilka en föräl-

der ensam har tagit ut föräldrapenning. Beräkning av bonusdagarna görs ackumulerat för ett barn från födseln varefter avräkning görs för det antal bonusdagar för vilka det tidigare har betalats ut bonus.

Jämställdhetsbonusen ska inte längre vara beroende av om en förälder har arbetsinkomst eller studiemedel och ska heller inte tillgodoföras genom kreditering på en förälders skattekonto. Liksom hittills ska jämställdhetsbonusen inte beskattas.

Bestämmelserna om återkrav av jämställdhetsbonus kompletteras på så sätt att återkrav ska beslutas när bonus har lämnats felaktigt eller med för högt belopp till följd av att föräldrapenning ska återbetalas.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Remissinstanserna är i huvudsak positiva till förslaget. *Riksdagens ombudsmän, Riksrevisionen, Förvaltningsrätten i Stockholm, Datainspektionen, Domstolsverket, Barnombudsmannen, Arbetsgivarverket, Diskrimineringsombudsmannen, Rädda Barnen, Sveriges Kommuner och Landsting, Svenskt Näringsliv och Sveriges Akademikers Centralorganisation* tillstyrker eller har inga invändningar mot eller synpunkter på förslagen.

Kammarrätten i Göteborg, som inte har något att erinra i sak mot förslagen, föreslår en nedkortning av bestämmelsen om återkrav.

Försäkringskassan tillstyrker förslagen om förenklad jämställdhetsbonus men anser inte att det ska finnas något krav på att föräldrarna ska ha gemensam vårdnad. *Försäkringskassan* anför att de s.k. reserverade dagarna inom föräldrapenningen räknas först från och med tidpunkten för gemensam vårdnad. Om förslaget till ändring i 7 § andra stycket sista meningen har en annan innebörd måste det enligt *Försäkringskassan* förtydligas i författningskommentaren. *Försäkringskassan* pekar också på behovet av en bestämmelse om kvittning när felaktigt utbetald bonus behöver kunna kvittas mot kommande utbetalning av bonus.

Skatteverket tillstyrker förslaget men anser att jämställdhetsbonusen i likhet med föräldrapenningen ska vara skattepliktig.

Statskontoret är positiv till att reglerna för jämställdhetsbonus förenklas men anser det viktigt att reformen utvärderas med avseende på hur den påverkat benägenheten att fördela föräldraledigheten mer jämlikt. Vidare saknar *Statskontoret* redovisning av vad utgiftsökningen för förslaget grundar sig på.

Tjänstemännens Centralorganisation (TCO) anser att en förenkling av jämställdhetsbonusen är högst angelägen men vidhåller sitt tidigare förslag.

Landsorganisationen i Sverige (LO) pekar på att samkönade par som t.ex. vid inseminering utomlands, inte båda blir registrerade som föräldrar, inte är berättigade till jämställdhetsbonus trots att de delar lika på föräldrapenningen.

Skälen för regeringens förslag: Jämställdhetsbonusen är enligt en rapport från *Försäkringskassan*, än så länge inte särskilt känd bland föräldrar. Till stor del beror det på att det ännu inte fötts så många barn vars föräldrar omfattas av bonusen. Många föräldrar upplever också att dagens jämställdhetsbonus är krånglig och svåröverskådlig. Det är svårt att beräkna effekterna av bonusen i den privata ekonomin, och det är

också svårt att se sambandet mellan en jämställd föräldraledighet och utbetalningen. Därför föreslår regeringen en förenkling av jämställdhetsbonusen på så sätt att nuvarande system med tillgodoförande av bonusen genom kreditering på skattekonto upphävs och att bonusen i stället betalas ut i så nära anslutning till uttaget av föräldrapenning som möjligt. Något krav på arbetsinkomst ska inte längre finnas. Detta får som följd att enbart en myndighet hanterar förmånen vilket i sin tur innebär att hanteringen av ärendena påskyndas betydligt. Den förenklade jämställdhetsbonusen kommer således att vara beroende endast av hur föräldrapenningen fördelas mellan föräldrarna. Det finns därmed inte längre något behov av att kräva att ansökan görs för att få bonus. Jämställdhetsbonusen behövs även framöver eftersom löneskillnaderna fortfarande innebär att det för många familjer blir för kostsamt att dela lika på föräldrapenningdagarna. Med bonusen ökar föräldrarnas incitament att fördela föräldrapenningdagarna mer jämnt mellan sig. Genom den föreslagna förenklingen stärks det gemensamma föräldraskapet.

Jämställdhetsbonusens utformning bör även fortsättningsvis grunda sig på fördelningen av föräldrarnas uttag av föräldrapenning eftersom detta dels kan ses som en indikator på hur ansvaret för föräldraskapet fördelas, dels påverkar förutsättningarna för en jämställd arbetslivskarriär. Regeringen anser också att jämställdhetsbonusen, av samma skäl som angivits för nuvarande utformning (prop. 2007/08:93 s. 22), även fortsättningsvis endast ska omfatta föräldrar med gemensam vårdnad. Med hänsyn till att föräldrar med gemensam vårdnad har ett gemensamt ansvar för barnet är det nämligen mest naturligt att inrikta jämställdhetsbonusen på dessa. Beträffande LO:s synpunkt om att samkönade par inte har rätt till jämställdhetsbonus vill regeringen klarlägga att samkönade par behandlas på samma sätt som andra föräldrar med gemensam vårdnad.

Huvudprincipen för förslaget om en jämställdhetsbonus bör vara att högsta möjliga bonus erhålls när föräldrarna delar lika på föräldrapenningdagarna. Jämställdhetsbonusen ska utbetalas till båda föräldrarna, eftersom bonusen annars kan ge en otydlig signal, speciellt för separerade föräldrar. Genom att koppla bonusen enbart till uttaget av föräldrapenning, och inte till arbetsinkomst, försvinner krånglig administration för både föräldrar och myndigheter.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås att jämställdhetsbonus ska lämnas till föräldrarna när den förälder som har tagit ut längst antal dagar med föräldrapenning, ackumulerat sedan barnets födelse, tar ut föräldrapenning. Bonusen beräknas genom att antalet framräknade bonusdagar multipliceras med bonusbeloppet (50 kronor per dag och förälder) och summeras per månad. Vid flerbarnsfödelse ska bonusen beräknas gemensamt för barnen, dvs. endast en jämställdhetsbonus per förälder lämnas med anledning av föräldrapenninguttaget för dessa barn.

En förälder kan ta ut föräldrapenning för längre sammanhängande perioder, enstaka dagar eller delar av dagar. Vid beräkning av antalet dagar med rätt till föräldrapenning anses en dag med tre fjärdedels, halv, en fjärdedels eller en åttondels föräldrapenning som motsvarande andel av en dag. Denna s.k. nettodagsberäkning innebär att partiella dagar, dvs. dagar för vilka det har tagits ut mindre än hel föräldrapenning, räknas om till hela dagar (två dagar med halv föräldrapenning räknas som en hel dag

med föräldrapenning). Samma metod med nettodagsberäkning används för beräkning av bonusdagar.

Antalet bonusdagar motsvarar antalet dagar med föräldrapenning på sjukpenningnivån eller grundnivån för den förälder som har tagit ut sådan föräldrapenning under lägst antal dagar ackumulerat sedan barnets födelse. Vid varje utbetalning avräknas tidigare tillgodoförda bonusdagar.

Dagar med föräldrapenning på hel lägstanivå kan kombineras med arbete motsvarande sju åttondels dag och bör därför inte ligga till grund för beräkning av bonusdagar. Även föräldrapenning enligt grundnivån kan kombineras med arbete på detta sätt men bör enligt regeringen ändå ligga till grund för beräkning av bonusdagar eftersom de föräldrar som endast har rätt till grundnivån annars skulle uteslutas från reformen. En bonusdag motsvarar således en nettodag med föräldrapenning på sjukpenningnivån eller grundnivån. Syftet med den förenklade jämställdhetsbonusen är inte enbart att föräldrar ska fördela föräldrapenninguttaget mer jämnt mellan sig utan också att underlätta kvinnors återgång i arbete. Eftersom majoriteten av de kvinnor som får föräldrapenning har ett förvärvsarbete kommer bonusens konstruktion också att öka incitamenten att återgå i arbete. Det finns redan ett incitament för föräldrarna att använda de 60 reserverade dagarna inom föräldrapenningen eftersom dessa inte kan överlåtas till den andra föräldern. Mot denna bakgrund föreslås att varken de första 60 föräldrapenningdagarna på sjukpenning- eller grundnivå som en förälder ensam har tagit ut, de 90 lägstanivådagarna eller de dagar som föräldrarna har valt att ta ut samtidigt, ska ingå i underlaget för beräkningen av jämställdhetsbonus. Med anledning av ovanstående kan jämställdhetsbonus betalas för ett barn med totalt högst 13 500 kronor.

En förälders första 60 dagar med föräldrapenning ska kunna avräknas även för tid före det att föräldrarna har gemensam vårdnad om barnet eftersom de inte ingår i underlaget för beräkning av jämställdhetsbonus. Med anledning av vad *Försäkringskassan* har anfört i sitt remissyttrande görs ett förtydligande i kommentaren till 7 § lagen (2008:313) om jämställdhetsbonus.

När ett samtidigt uttag av föräldrapenning sker, dvs. föräldrarna tar ut föräldrapenningdagar för samma barn och tid, ska sådana dagar inte utgöra bonusdagar. Utnyttjas möjligheten till samtidigt uttag av föräldrapenning på sjukpenning- eller grundnivå fullt ut medför det att högsta möjliga antalet bonusdagar reduceras med 30 dagar, vilket innebär att den maximala bonusen för ett barn i ett sådant fall minskas med 3 000 kronor.

Jämställdhetsbonus enligt nuvarande utformning beskattas inte (prop. 2007/08:93 s. 18). *Skatteverket* anser att den förenklade jämställdhetsbonusen, för enhetlighetens och enkelhetens skull, i likhet med föräldrapenningen ska vara skattepliktig. Jämställdhetsbonusen är en särskild stimulansåtgärd i syfte att öka jämställdheten mellan föräldrar och utgör inte en socialförsäkringsförmån. De förändringar som föreslås för jämställdhetsbonusen innebär inte att den bör göras skattepliktig. Mot bakgrund av att det föreslås att jämställdhetsbonusen ska betalas ut månadsvis av *Försäkringskassan* i samband med föräldrapenning, bör det dock

införas en bestämmelse i inkomstskattelagen (1999:1229) i vilken det regleras att jämställdhetsbonus ska vara skattefri.

Bestämmelserna om återkrav av jämställdhetsbonus bör kompletteras på så sätt att återkrav ska beslutas när bonus har lämnats felaktigt eller med för högt belopp till följd av att föräldrapenning ska återbetalas.

Enligt *Kammarrätten i Göteborg* kan bestämmelserna om återkrav av jämställdhetsbonus begränsas eftersom det inte längre finns någon situation där en förälder kan lämna oriktiga uppgifter eller underlåta att fullgöra en uppgiftsskyldighet annat än i situationer som avser rätten till föräldrapenning.

De nya bestämmelserna om jämställdhetsbonus innebär att Försäkringskassan utan ansökan betalar ut sådan bonus på grundval av föräldrarnas uttag av föräldrapenning. Vidare ska arbetsinkomster inte längre ligga till grund för beräkning av bonusen. Med hänsyn till att föräldrarna inte längre ska lämna några uppgifter i ett ärende om jämställdhetsbonus bör bestämmelserna om återkrav ändras även på så sätt att oriktig uppgift och underlåtenhet att fullgöra uppgiftsskyldighet inte längre utgör grund för återkrav.

Försäkringskassan pekar på behovet av att få kvittningsmöjligheter reglerade i situationer när en förälder är återbetalningsskyldig.

Frågan om kvittning har emellertid inte varit föremål för behandling i den remitterade promemorian. Något förslag till kvittningsförfarande behandlas därför inte i denna proposition.

Handläggning

Som tidigare nämnts ska uttaget av föräldrapenning läggas till grund för rätten till jämställdhetsbonus. Om förutsättningarna för jämställdhetsbonus är uppfyllda ska utbetalning ske med 50 kronor till vardera föräldern för varje dag som den förälder som har tagit ut minst antal dagar tar ut föräldrapenning. Mot denna bakgrund är det mest ändamålsenligt att förlägga handläggningen av utbetalningen av jämställdhetsbonus till Försäkringskassan, som har de uppgifter om uttaget av föräldrapenning som behövs för att bestämma om rätt till jämställdhetsbonus föreligger och även bonusens storlek. Jämställdhetsbonus kan betalas ut först när en hel nettodag har uppnåtts under en månad. Föräldrapenning kommer vanligen att betalas ut en gång i månaden eller vid ersättningsperiodens slut. Syftet med den förenklade jämställdhetsbonusen är bland annat att föräldrarna ska kunna se sambandet mellan en jämställd föräldraledighet och utbetalning av bonusen. Det är därför viktigt att bonusen betalas ut i så nära anslutning som möjligt till utbetalningen av de föräldrapenningdagar som ger rätt till bonus. Detta uppnås om bonusen betalas ut månadsvis.

Regeringens förslag: De nya bestämmelserna om jämställdhetsbonus ska träda i kraft den 1 januari 2012. Äldre bestämmelser ska fortfarande gälla för jämställdhetsbonus som avser tid före ikraftträdandet. Ändringarna i skattebetalningslagen ska dock träda i kraft den 31 december 2011 och äldre bestämmelser ska fortfarande gälla för jämställdhetsbonus som avser tid före 2012. Vid beräkning av jämställdhetsbonus för år 2012 ska bonusdagar som uppkommit före den 1 januari 2012 avräknas. Jämställdhetsbonus enligt de nya bestämmelserna ska betalas ut första gången i mars månad 2012.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. Promemorian har dock inte något förslag till övergångsbestämmelse om när jämställdhetsbonus enligt de nya bestämmelserna ska betalas ut första gången.

Remissinstanserna: *Försäkringskassan* har ifrågasatt tidpunkten för ikraftträdandet men har under hand meddelat att ett genomförande torde vara möjligt från och med den 1 januari 2012.

Vidare anför *Försäkringskassan* att övergångsbestämmelserna bör kompletteras med anledning av att utbetalning av jämställdhetsbonus enligt de nya bestämmelserna inte kan göras redan januari 2012 eftersom rätten till bonus inte kan bedömas så tidigt. *Försäkringskassan* föreslår också att övergångsbestämmelserna utformas så att jämställdhetsbonus på grund av föräldrapenning som avser 2011 men som betalas ut efter januari 2012 ska omfattas av de nya bestämmelserna eftersom nuvarande IT-stöd för jämställdhetsbonus annars behöver hållas aktuellt under kommande år.

Inspektionen för socialförsäkring (ISF) anför att det är en fördel om reformen införs så att det är möjligt att utvärdera den, vilket enklast sker genom att reformerna börjar gälla för barn födda från och med ett visst datum.

Skälen för regeringens förslag: Bestämmelserna bör träda i kraft den 1 januari 2012. Jämställdhetsbonus för år 2011 och tidigare år bör omfattas av tidigare bestämmelser. Detta innebär att jämställdhetsbonus för år 2011 kommer att tillgodoföras den berättigade föräldern genom att hans eller hennes skattekonto krediteras under år 2012 efter att Skatteverket av *Försäkringskassan* har fått uppgifter om bonusens årsbelopp för år 2011. Vid beräkning av jämställdhetsbonus för år 2012 ska bonusdagar uppkomna före den 1 januari 2012 avräknas oavsett om rätt till bonus har förelegat, se även författningskommentaren till ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2008:313) om jämställdhetsbonus.

Jämställdhetsbonus enligt de nya bestämmelserna beräknas och betalas ut månadsvis. Emellertid kan jämställdhetsbonus för en viss månad inte betalas ut förrän det har klarlagts att förutsättningarna för bonus är uppfyllda för den aktuella månaden. För att underlätta övergången till den nya ordningen för jämställdhetsbonus bör det därför införas en övergångsbestämmelse som innebär att bonus enligt de nya bestämmelserna betalas ut första gången i mars månad 2012. Beroende på omständig-

heterna i det enskilda fallet kan den första utbetalningen av bonus enligt det nya systemet komma att avse flera månader.

Det bör dock inte införas någon övergångsbestämmelse om att jämställdhetsbonus som avser tid före ikraftträdandet men som beräknas på föräldrapenning som betalas ut först efter januari 2012 ska omfattas av de nya bestämmelserna. Det äldre systemet för jämställdhetsbonus skiljer sig allt för mycket från det nya för att en sådan ordning ska vara acceptabel.

Av författningstekniska skäl föreslås ändringarna i skattebetalningslagen (1997:487) träda i kraft den 31 december 2011, samt att äldre regler ska tillämpas för jämställdhetsbonus som avser tid före 2012, se vidare författningskommentaren.

Inspektionen för socialförsäkring anser att reformen bör gälla för barn som är födda från ett visst datum. För att förenklingen av jämställdhetsbonusen ska få ett snabbt genomslag bör emellertid reformen enligt regeringens mening inte begränsas till att gälla för barn födda efter ett visst datum. En sådan övergångsbestämmelse skulle dessutom medföra att två system för jämställdhetsbonus skulle tillämpas onödigt länge.

5.4 Ekonomiska konsekvenser

De föreslagna reglerna innebär att statens utgifter för anslaget 1:2 Föräldraförsäkring beräknas öka med 60 miljoner kronor per år. Utgifterna beräknas utifrån ett antagande om att fler män kommer att använda föräldrapenningen. De beräknade utgifterna är beaktade i budgetpropositionen för 2011.

Förslaget medför även ökade kostnader för Försäkringskassan. Dessa består av kostnader för IT-utveckling beräknade till 27 miljoner kronor. Förslaget bedöms inte medföra några ökade handläggningskostnader hos Försäkringskassan.

5.5 EU-rättsliga frågor

Regeringens bedömning: Den förenklade jämställdhetsbonusen utgör en särskild stimulansåtgärd i syfte att öka jämställdheten mellan föräldrar. Jämställdhetsbonusen kan därför inte anses vara en socialförsäkringsförmån eller någon annan social förmån enligt unionsrätten.

Skälen för regeringens bedömning: Syftet med den förenklade jämställdhetsbonusen är detsamma som med nuvarande bonus, dvs. att öka familjernas ekonomiska möjligheter att fördela föräldraledigheten mer jämlikt, vilket förbättrar förutsättningarna för jämställdhet och en starkt relation mellan barnet och bägge föräldrarna. Förenklingen innebär att kopplingen till arbete upphör och utbetalning sker direkt i samband med utbetalning av föräldrapenning och inte som en skattekreditering. Härigenom försvinner besvärlig administration både för föräldrar och för myndigheter.

Bonusen är inte tänkt att utgöra något försörjningsstöd och är heller inte avsedd att täcka några speciella kostnader. Den syftar i sig heller inte

till att bereda föräldrarna möjlighet att vara hemma med ett barn utan ska såvitt gäller föräldrapenning endast utgöra ett ekonomiskt incitament för barnets vårdnadshavare att fördela föräldraledigheten så jämnt som möjligt mellan sig.

6 Sänkt karenstid för kommunalt vårdnadsbidrag

6.1 Bakgrund

Lagen (2008:307) om kommunalt vårdnadsbidrag ger möjlighet för de kommuner som önskar att ge ett skattefritt kommunalt bidrag på maximalt 3 000 kronor per månad och barn under den period då barnet är mellan ett och tre år.

6.2 Sänkt karenstid för kommunalt vårdnadsbidrag

Regeringens förslag: Om vårdnadsbidraget sägs upp på egen begäran av bidragsmottagaren, får kommunen tidigast lämna vårdnadsbidrag för samma barn från och med den fjärde kalendermånaden efter den månad för vilken bidraget senast lämnades.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Remissinstanserna är positiva till förslaget eller har inget att erinra. *Öckerö kommun* instämmer i förslaget och anser att det innebär en större flexibilitet för föräldrarna och inga nämnvärt ökade nackdelar i planeringen av kommunernas förskoleverksamhet. *Jönköpings kommun, Nacka Kommun, Värnamo kommun, Trosa kommun* och *Höör kommun* instämmer eller ser positivt på förslaget. *Uddevalla kommun* föreslår ytterligare sänkning av karenstiden utöver regeringens förslag med en månad.

Statens skolverk, Borås kommun, Södertälje kommun, Vilhelmina kommun, Kungsbacka kommun och *Falköping kommun* avstår från synpunkter eller har inget att erinra.

Sveriges Kommuner och Landsting anser att även om karenstiden sänks fyller den sitt syfte att underlätta kommunernas planering av förskoleverksamheten.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen har i proposition 2010/11:1, Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn (s. 25), aviserat att vårdnadsbidraget ska göras mer flexibelt genom att karenstiden förkortas till tre månader när den enskilde själv sagt upp vårdnadsbidraget. Karensregeln i lagen om kommunalt vårdnadsbidrag innebär att den utbetalande kommunen inte kan inleda en ny period av vårdnadsbidrag kort efter att den föregående sagts upp av bidragsmottagaren. Regeln syftar till att underlätta kommunernas planering av förskoleverksamhet och för att hindra taktiska överväganden från den försäkrades sida, exempelvis gällande skydd av den sjukpenninggrundande

inkomsten. Det finns dock skäl att minska karenstidens längd för att öka flexibiliteten för föräldrarna. Mot bakgrund av att kommunerna fortsatt behöver tid till planering avseende förskoleplatser anser regeringen att en karenstid på tre månader är en bra avvägning. Av detta skäl föreslås att karenstiden sänks från dagens fyra månader till tre månader med ikraftträdande den 1 januari 2012.

7 Författningskommentar

7.1 Förslaget till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

11 kap. 10 §

I *första stycket* införs en hänvisning till 12 kap. 4 a §, som är en ny bestämmelse om föräldrars uttag av föräldrapenning för samma barn och tid. Detta innebär att det införs ytterligare ett undantag från huvudregeln om att föräldrapenningsförmåner inte får lämnas till båda föräldrarna för samma barn och tid.

12 kap. 4 a §

I paragrafen, som är ny, regleras rätten för ett barns båda föräldrar att ta ut föräldrapenning samtidigt. Samtidigt uttag får göras under högst 30 dagar. Vid samtidigt uttag tar båda föräldrarna ut föräldrapenning för samma tid och barn. Ett samtidigt uttag i 30 dagar innebär att föräldrapenning för barnet konsumeras för sammanlagt 60 dagar.

Under de dagar för vilka en förälder inte får överlåta föräldrapenning till den andra föräldern, de s.k. reserverade dagarna enligt 12 kap. 17 § andra stycket denna balk, får det inte göras samtidigt uttag av föräldrapenning.

Samtidigt uttag för föräldrapenning får göras endast under ett barns första levnadsår, dvs. längst till dess barnet har fyllt ett år. Detta innebär att sista dag för samtidigt uttag av föräldrapenning blir barnets ettårsdag. När det gäller adopterade barn följer av 11 kap. 7 § andra stycket att denna ettårsgräns inom vilken samtidigt uttag av föräldrapenning kan göras räknas från den tidpunkt när den som adopterat ett barn har fått barnet i sin vård. Det är således i detta fall inte fråga om en beräkning av barnets ålder.

I *andra stycket* görs en hänvisning till 110 kap. 5 a §, som innehåller en bestämmelse om gemensam ansökan.

110 kap. 5 a §

Enligt denna paragraf, som är ny, ska ansökan om samtidigt uttag av föräldrapenning enligt 12 kap. 4 a § göras gemensamt av föräldrarna. En ansökan om samtidigt uttag av föräldrapenning som är ofullständig på så sätt att endast den ena föräldern har undertecknat densamma kan därför inte läggas till grund för att bevilja föräldrapenning. Kvarstår denna ofullständighet efter Försäkringskassans föreläggande om att avhjälpa bristen kan ansökan avvisas enligt 110 kap. 10 §.

De nya reglerna träder i kraft den 1 januari 2012.

För föräldrapenning som avser tid före ikraftträdandet ska äldre bestämmelser fortfarande tillämpas. Den nya möjligheten enligt 12 kap. 4 a § till samtidigt uttag av föräldrapenning i högst 30 dagar under barnets första levnadsår kan således utnyttjas endast för tid efter ikraftträdandet. Samtidigt uttag kan dock göras för ett barn som är fött före ikraftträdandet, om uttaget hänför sig till tiden efter ikraftträdandet. När det gäller ett barn som är fött 2011 kan möjlighet till samtidigt uttag utnyttjas endast under den tidsrymd som löper från ikraftträdande till dess att barnet har fyllt ett år. För ett barn som adopterats gäller motsvarande med utgångspunkt från den tidpunkt när den som adopterat ett barn har fått barnet i sin vård.

7.2 Förslaget till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)

11 kap. 4 §

Bestämmelsen i *andra stycket* i slopas eftersom jämställdhetsbonus inte längre ska tillgodoföras genom kreditering på skattekonto. I stället ska bonusen betalas ut av Försäkringskassan, vilket regleras i lagen (2008:313) om jämställdhetsbonus.

I lagrådsremissen Skatteförfarandet (Fi2011/313) har det föreslagits att skattebetalningslagen (1997/489) ska upphöra att gälla den 1 januari 2012. För att undvika en möjlig lagteknisk kollision föreslås därför att den nu föreslagna ändringen ska träda i kraft den sista december 2011. Äldre bestämmelser ska tillämpas på jämställdhetsbonus som avser tid före 2012.

7.3 Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

11 kap. 32 §

Av *tredje stycket* som är nytt framgår att jämställdhetsbonus, liksom tidigare, inte utgör skattepliktig inkomst.

7.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (2008:313) om jämställdhetsbonus

2 §

I *andra stycket* görs den ändringen att jämställdhetsbonus i stället för att lämnas årligen ska betalas månadsvis. Vidare föreskrivs att bonus lämnas utan ansökan. Det förhållande att jämställdhetsbonus ska lämnas utan ansökan innebär att Försäkringskassan på eget initiativ ska besluta om och betala ut jämställdhetsbonus när föräldrapenning har tagits ut på sådant sätt att rätt till jämställdhetsbonus har uppkommit.

5 §

I *första stycket* görs den ändringen att jämställdhetsbonus ska betalas till ett barns båda föräldrar i stället för som hittills till den av föräldrarna som har tagit ut föräldrapenning under flest dagar. Begreppet ”den berättigade föräldern” utmönstras eftersom jämställdhetsbonus ska lämnas till båda föräldrarna.

Vidare görs den ändringen att det i första stycket anges att jämställdhetsbonusen uppgår till 50 kronor per bonusdag som ska betalas ut till vardera föräldern.

Ändring görs också på så sätt att bonusen framdeles ska lämnas till vardera föräldern med 50 kronor per bonusdag i stället för som tidigare endast till en av föräldrarna och då med högst 100 kronor per dag.

Bestämmelserna i *trede stycket* slopas. De hittillsvarande bestämmelserna om till vem jämställdhetsbonus ska lämnas när föräldrarna har tagit ut föräldrapenning under lika många dagar behövs inte, eftersom bonusen enligt första stycket ska lämnas till båda föräldrarna.

7 §

I *första stycket* slopas begreppet *den berättigade föräldern*, se kommentaren till 5 §. Bonusdagarna utgörs i stället av de dagar för vilka föräldrapenning har tagits ut av den förälder som har tagit ut sådan ersättning under lägst antal dagar.

Enligt *andra stycket* ska vissa dagar under vilka en förälder har tagit ut föräldrapenning inte utgöra bonusdagar och således inte ingå i underlaget för att beräkna jämställdhetsbonus. Bestämmelserna utvidgas till att omfatta även sådana dagar under vilka ett barns båda föräldrar samtidigt för samma barn och tid får föräldrapenning med stöd av 12 kap. 4 a § socialförsäkringsbalken. Sådant samtidigt uttag av föräldrapenning kan göras under högst 30 dagar för ett barn. Ett samtidigt uttag av föräldrapenning under 30 dagar innebär att vardera föräldern tar ut föräldrapenning under 30 dagar, dvs. sammanlagt 60 dagar. Enligt första stycket denna paragraf utgörs bonusdagarna av de dagar under vilka föräldrapenning har tagits ut av den förälder som har tagit ut föräldrapenning under lägst antal dagar.

Vidare ska i likhet med hittillsvarande ordning de första 60 dagarna under vilka den ena föräldern har tagit ut föräldrapenning inte ingå i bonusdagarna. Detta motsvarar antalet s.k. reserverade dagar för vilka föräldrapenning inte kan överlåtas mellan föräldrarna. Som de första 60 dagarna räknas endast dagar när en förälder *ensam* för ett barn har tagit ut föräldrapenning. Begreppet ensam innebär att i beräkningen av de första 60 dagarna ingår inte de dagar för vilka föräldrarna för samma barn och tid har gjort samtidigt uttag av föräldrapenning. Dagarna med samtida uttag utgör ”överskottstid” med avseende på de första 60 dagarna. Detta innebär att antalet bonusdagar reduceras av ett samtida uttag av föräldrapenning, oavsett om detta uttag görs under de första eller senare dagarna med föräldrapenning.

Gemensamt för de dagar som avses i andra stycket är att de inte ingår i underlaget för att beräkna jämställdhetsbonusen.

Enligt 3 § krävs för rätt till jämställdhetsbonus att föräldrarna har gemensam vårdnad om barnet. Liksom hittills ska kravet på gemensam vårdnad vara uppfyllt under de föräldrapenningdagar som ingår i under-

laget för att beräkna bonusen (jfr prop. 2007/08:93 s. 22 och 35). Däremot behöver kravet på gemensam vårdnad inte vara uppfyllt under dagar som enligt 7 § andra stycket inte kan utgöra bonusdagar, eftersom de dagarna inte ingår i underlaget för att beräkna bonusen.

8 §

I paragrafen finns bestämmelser om beräkning av de bonusdagar som ska ligga till grund för jämställdhetsbonus för en månad. Den beräkning av antalet bonusdagar som då ska göras utförs på motsvarande sätt som vid den hittillsvarande årsberäkningen. Detta innebär att vid varje beräkningstillfälle beräknas antalet bonusdagar ackumulerat för barnet från födseln, varefter avdrag görs för de bonusdagar för vilka bonus redan har betalats ut. Det sålunda uppkomna nettot av bonusdagar ligger sedan till grund för bonus för den aktuella månaden.

16 §

I paragrafen görs ändringar med anledning av att jämställdhetsbonus utan ansökan (se 2 §) ska betalas ut till båda föräldrarna i stället för att som hittills tillgodoföras endast den ena föräldern. Återkrav enligt denna paragraf kan således komma att avse jämställdhetsbonus som har betalats ut till båda föräldrarna.

Skyldighet att återbetala föräldrapenning införs som en kompletterande grund för återkrav av jämställdhetsbonus. Om föräldrapenning som legat till grund för jämställdhetsbonus ska återbetalas enligt socialförsäkringsbalken, ska återkrav ske av jämställdhetsbonus till den del som den har betalats ut felaktigt eller med för högt belopp. Jämställdhetsbonusen utgör för var och en av föräldrarna 50 kronor per bonusdag. Återbetalning av föräldrapenning för en dag kan medföra att en bonusdag har tillgodoräknats föräldrarna felaktigt. I sådant fall ska återkrav ske av jämställdhetsbonus för en bonusdag, dvs. med 100 kronor, varav 50 kronor från vardera föräldern.

Vidare slopas som grund för beslut om återkrav att en förälder har lämnat oriktig uppgift eller underlåtit att fullgöra en uppgiftsskyldighet. Förslaget har utvecklats närmare i avsnitt 5.2.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2012.

Enligt *punkten 2* gäller äldre föreskrifter fortfarande för jämställdhetsbonus som en förälder har kvalificerat sig för före ikraftträdandet. Detta innebär att jämställdhetsbonus för år 2011 eller tidigare år ska beräknas helt enligt de äldre föreskrifterna. Innebörden av detta är bl.a. att bonus för de åren fortfarande tillgodoförs genom kreditering på den berättigade förälderns skattekonto och att bonusens storlek beräknas i förhållande till den berättigade förälderns arbetsinkomster eller studiemedel.

Den som vill ha jämställdhetsbonus för år 2011 ska fortfarande ansöka om bonus. Ansökan ska då enligt de äldre föreskrifterna i 12 § ha kommit in till Försäkringskassan senast den 1 mars året efter det år ansökan avser, vilket innebär att ansökan för det året ska ha kommit in senast den 1 mars 2012, dvs. efter det att de nya reglerna har trätt i kraft.

Punkten 3 innebär att sådan avräkning som avses i den äldre bestämmelsen i 8 § andra stycket om avräkning för ej utnyttjade bonusdagar som har infallit före ikraftträdandet ska göras även vid beräkning av jämställdhetsbonus för tiden efter ikraftträdandet. Sådan avräkning kan dock inte bli aktuell när det gäller bonus för barn som är födda så sent under 2011 att det inte kan uppkomma några bonusdagar redan under det året.

Enligt *punkten 4* kommer jämställdhetsbonus enligt de nya bestämmelserna att börja betalas ut tidigast under mars månad 2012. Detta innebär att en utbetalning som görs under mars månad 2012 kan, beroende på omständigheterna i det enskilda fallet, komma att avse jämställdhetsbonus för såväl januari som februari 2012.

7.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (2008:307) om kommunalt vårdnadsbidrag

6 §

Ändringen i paragrafen innebär att kommunen får bevilja vårdnadsbidrag på nytt tidigast från och med den fjärde kalendermånaden efter den månad för vilken vårdnadsbidrag senast lämnades. Lagändringen har inga övergångsbestämmelser, vilket innebär att den kan börja tillämpas direkt den 1 januari 2012. Följande exempel åskådliggör detta. Vårdnadsbidrag, som lämnats för ett barn, har sagts upp från och med november 2011. Därefter görs en ny ansökan om vårdnadsbidrag för samma barn. Vårdnadsbidrag får då tidigast lämnas för februari månad 2012 eftersom vårdnadsbidrag senast lämnades i oktober månad 2011.

1 Lagförslag i Promemorian Förbättringar inom familjepolitiken (Ds 2011:9)

Prop. 2010/11:146
Bilaga 1

1.1 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om socialförsäkringsbalken
dels att 11 kap. 10 § och 97 kap. 22 § ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas två nya paragrafer, 12 kap. 4 a § och 110 kap. 5 a §, av följande lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

10 §¹

Föräldrapenningsförmåner får inte lämnas till båda föräldrarna för samma barn och tid i annat fall än som anges i 12 kap. 6 och 7 §§ samt 13 kap. 10, 11, 13, 26 och 30 §§. För tillfällig föräldrapenning gäller även 13 kap. 3 §.

Föräldrapenningsförmåner får inte lämnas till båda föräldrarna för samma barn och tid i annat fall än som anges i 12 kap. 4 a, 6 och 7 §§ samt 13 kap. 10, 11, 13, 26 och 30 §§. För tillfällig föräldrapenning gäller även 13 kap. 3 §.

Tillfällig föräldrapenning enligt 13 kap. 31 e § får lämnas till flera föräldrar för samma barn och tid.

12 kap.

4 a §

Föräldrapenning får för samma barn och tid lämnas till båda föräldrarna samtidigt i högst 30 dagar under barnets första levnadsår räknat från barnets födelse eller därmed likställd tidpunkt. Detta gäller endast dagar för vilka det inte för någon av föräldrarna finns hinder enligt 17 § andra stycket mot att avstå föräldrapenning till förmån för den andra föräldern.

Bestämmelser om ansökan i fall som avses i första stycket finns i 110 kap. 5 a §.

97 kap.

22 §

Bostadsbidrag lämnas månadsvis som särskilt bidrag med

– 950 kronor till familjer med ett barn,

– 1 325 kronor till familjer med

– 1 300 kronor till familjer med ett barn,

– 1 750 kronor till familjer med

¹ Senaste lydelse 2010:2005.

två barn, och
– 1 750 kronor till familjer med
tre eller flera barn, och

tre eller flera barn.
– 2 350 kronor till familjer med
tre eller flera barn.

Prop. 2010/11:146
Bilaga 1

110 kap.

5 a §

*Ansökan om föräldrapenning i
fall som avses i 12 kap. 4 a § ska
göras gemensamt av båda föräld-
rarna.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012. Äldre bestämmelser gäller
fortfarande för förmåner som avser tid före ikraftträdandet.

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 14 § skattebetalningslagen (1997:483) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

**11 kap.
14 §¹**

Sedan den slutliga skatten har bestämts ska Skatteverket göra en avstämning av skattekontot.

Innan avstämning görs ska Skatteverket

1. från den slutliga skatten göra avdrag för

- a) debiterad F-skatt och särskild A-skatt,
- b) avdragen A-skatt,
- c) A-skatt som ska betalas på grund av beslut enligt 12 kap. 1 § andra stycket,

d) skatt som överförs från stat med vilken Sverige har ingått överenskommelse om uppbörd och överföring av skatt,

e) skatt som betalats enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta eller enligt lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl. för den tid under beskattningsåret då den skattskyldige varit obegränsat skattskyldig i Sverige,

f) skatt som betalats enligt lagen om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta, om den skattskyldige enligt 4 § den lagen har begärt att bli beskattad enligt inkomstskattelagen (1999:1229),

g) skatt som betalats enligt lagen om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl., om Skatteverket har meddelat beslut enligt 5 a § tredje stycket den lagen om skattskyldighet enligt inkomstskattelagen,

h) skatt som avser sådana återbetalningar som ska göras enligt rådets direktiv 2003/48/EG av den 3 juni 2003 om beskattning av inkomster från sparande i form av räntebetalningar, senast ändrat genom rådets beslut 2004/587/EG,

i) beslutad jämställdhetsbonus enligt 14 § första stycket lagen (2008:313) om jämställdhetsbonus,

2. till den slutliga skatten lägga

- a) skatt som betalats tillbaka enligt 18 kap. 3 § första stycket,
- b) skatt som överförs till en annan stat enligt 18 kap. 5 § första stycket,
- c) skattetillägg och förseningsavgift enligt taxeringslagen (1990:324),
och

¹ Senaste lydelse 2009:1063. I lagrådsremissen Skatteförfarandet (Fi2011/313) föreslås att 11 kap. 14 § skattebetalningslagen ska överföras till 56 kap. 9 § den nya skatteförfarandelagen som föreslås träda i kraft den 1 januari 2012.

d) preliminär skattereduktion enligt 17 § lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete.

Prop. 2010/11:146
Bilaga 1

Denna lag träder i den 1 januari 2012. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för jämställdhetsbonus som avser tid före ikraftträdandet.

1.3 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen
(1999:1229)

Prop. 2010/11:146
Bilaga 1

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 32 § inkomstskattelagen (1999:1229)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.
32 §²

Särskilt pensionstillägg enligt 73 kap. socialförsäkringsbalken ska inte tas upp.

Vårdnadsbidrag enligt lagen (2008:307) om kommunalt vårdnadsbidrag ska inte tas upp.

Jämställdhetsbonus enligt lagen (2008:313) om jämställdhetsbonus ska inte tas upp.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012.

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

² Senaste lydelse 2010:1277.

1.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2008:313) om jämställdhetsbonus

Prop. 2010/11:146
Bilaga 1

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2008:313) om jämställdhetsbonus¹

*dels att 6, 9, 10 och 12–15 §§ ska upphöra att gälla,
dels att rubrikerna närmast före 5, 6, 8–12 och 14 §§ ska utgå,
dels att 2, 5, 7, 8, 11 och 16 §§ ska ha följande lydelse.*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Försäkringskassan beslutar i ärenden om jämställdhetsbonus.

*Jämställdhetsbonus beräknas för Jämställdhetsbonus beräknas
månad och lämnas årligen för ett och betalas ut månadsvis utan
kalenderår. ansökan.*

5 §²

*Jämställdhetsbonus lämnas till Jämställdhetsbonus betalas till
den av ett barns föräldrar (den ett barns båda föräldrar och utgör
berättigade föräldern) som vid för var var och en av föräldrarna
utgången av det år som bonusen 50 kronor per bonusdag.
avser har tagit ut föräldrapenning
för vård av barnet under högst
antal dagar räknat under hela den
tid föräldrapenning har tagits ut
av någon av föräldrarna.*

Vid flerbarnsfödelse lämnas jämställdhetsbonus gemensamt för barnen.

*Har föräldrarna tagit ut för-
äldrapenning under lika många
dagar, lämnas jämställdhetsbonus
till den förälder som är yngst.*

7 §

*Jämställdhetsbonus lämnas för Bonusdagar är de dagar för
de dagar för vilka föräldrapenning vilka föräldrapenning har tagits ut
har tagits ut av den andra för- av den förälder som har tagit ut
äldern än den berättigade för- föräldrapenning under lägst antal
äldern (bonusdagar). dagar. Har föräldrarna tagit ut
föräldrapenning under lika många
dagar utgörs bonusdagarna av de
dagar för vilka föräldrapenning
har tagits ut av den ena föräldern.*

*Vid beräkningen av antalet Bonusdagarna omfattar inte
bonusdagar ska de första 60 sådana dagar för vilka en förälder*

¹ Senaste lydelse av
9 § 2009:200,
12 § 2010:1302,
14 § 2009:1065.

² Senaste lydelse 2010:1302. Ändringen innebär bl.a. att tredje stycket upphävs.

dagarna inte räknas med.

samtidigt med den andra föräldern har tagit ut föräldrapenning enligt 12 kap. 4 a § socialförsäkringsbalken. Detsamma gäller de första 60 dagarna för vilka en förälder ensam har tagit ut föräldrapenning.

Prop. 2010/11:146
Bilaga 1

8 §³

Antalet bonusdagar för ett år ska beräknas till det sammanlagda antalet bonusdagar enligt 7 § minskat med det antal bonusdagar för vilka det för barnet för tidigare år har lämnats jämställdhetsbonus.

Om ansökan om jämställdhetsbonus för barnet inte har gjorts för ett tidigare år, ska antalet bonusdagar enligt 7 § minskas också med de dagar för vilka bonus skulle ha lämnats om ansökan hade gjorts.

De bonusdagar med vilka minskning sker ska anses ha infallit före andra bonusdagar.

Vid beräkningen av jämställdhetsbonus för en månad ska det sammanlagda antalet bonusdagar enligt 7 § minskas med det antal bonusdagar för vilka det för barnet tidigare har betalats ut jämställdhetsbonus.

11 §⁴

Vid beräkning av antalet dagar ska dagar för vilka föräldrapenning har lämnats med kvotdel enligt 12 kap. 9 § socialförsäkringsbalken räknas om så att de för respektive månad motsvarar antal dagar med hel föräldrapenning, varvid dag med halv föräldrapenning avrundas uppåt.

Vid beräkning av dagar för vilka det har lämnats föräldrapenning beaktas endast dagar som har infallit under de kalenderår som har passerat innan ansökan senast skulle ha gjorts och för vilka det har betalats ut föräldrapenning senast den 31 januari året efter det år ansökan avser.

16 §⁵

Försäkringskassan ska besluta om återbetalning av jämställdhetsbonus, om den som har tillgodo-

Försäkringskassan ska besluta om återbetalning av jämställdhetsbonus, om bonus har betalats ut

³ Ändringen innebär bl.a. att andra och tredje styckena upphävs.

⁴ Senaste lydelse 2010:1302. Ändringen innebär att andra stycket upphävs.

⁵ Senaste lydelse 2010:1302.

förts sådan bonus genom att lämna oriktiga uppgifter eller genom att underlåta att fullgöra en uppgiftsskyldighet har orsakat att bonus har tillgodoförts felaktigt eller med för högt belopp. Detsamma gäller om jämställdhetsbonus i annat fall har tillgodoförts felaktigt eller med ett för högt belopp och den som tillgodoförts bonusen har insett eller skäligen borde ha insett detta

felaktigt eller med för högt belopp på grund av att en förälder har lämnat oriktiga uppgifter eller underlåtit att fullgöra en uppgiftsskyldighet. Detsamma gäller om jämställdhetsbonus i annat fall har betalats ut felaktigt eller med ett för högt belopp och den som har fått bonusen har insett eller skäligen borde ha insett detta. Försäkringskassan ska också besluta om återbetalning av jämställdhetsbonus, om bonus har betalats ut felaktigt eller med för högt belopp till följd av att föräldrapenning ska återbetalas med stöd av 108 kap. 2 § socialförsäkringsbalken.

Om det finns särskilda skäl får Försäkringskassan helt eller delvis efterge krav på återbetalning.

Vad som föreskrivs om ränta i 108 kap. 15, 16, 19 och 21 §§ socialförsäkringsbalken ska tillämpas på beslut om återbetalning enligt denna paragraf.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012.
  2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för jämställdhetsbonus som avser tid före ikraftträdandet.
  3. När jämställdhetsbonus beräknas för tid efter ikraftträdandet ska från antalet bonusdagar avräknas även det antal dagar för vilka bonus skulle ha tillgodoförts för tid före ikraftträdandet, om ansökan om jämställdhetsbonus hade lämnats.

Förteckning över remissinstanser Departementspromemorian Förbättringar inom familjepolitiken (Ds 2011:9)

Prop. 2010/11:146
Bilaga 2

Justitieombudsmannen (JO), Riksrevisionen, Kammarrätten i Göteborg, Förvaltningsrätten i Stockholm, Domstolsverket, Datainspektionen, Försäkringskassan, Barnombudsmannen (BO), Inspektionen för socialförsäkring (ISF), Skatteverket, Arbetsgivarverket, Statskontoret, Diskrimineringsombudsmannen (DO), Rädda Barnen, Barnens rätt i samhället (BRIS), Sveriges Kommuner och Landsting, Svenskt Näringsliv, Tjänstemännens Centralorganisation (TCO), Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO) samt Landsorganisationen i Sverige (LO).

Inkommet yttrande utöver remisslistan:

Utredningen om ekonomi och föräldrasamarbete vid särlevnad, S 2009:04.

1 Lagförslag i Promemorian Vårnadsbidrag, förkortad karenstid vid egen uppsägning

1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2008:307) om kommunalt vårnadsbidrag

Häri genom föreskrivs att 6 § lagen (2008:307) om kommunalt vårnadsbidrag ska ha följande lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

Om vårnadsbidrag för ett barn, på begäran av den eller de vårdnadshavare som har fått bidraget, inte längre ska lämnas får kommunen tidigast åter börja lämna vårnadsbidrag för samma barn från och med den *femte* kalendermånaden efter den månad för vilken vårnadsbidraget senast lämnades. Detta gäller dock inte om vårnadsbidrag inte längre ska lämnas av anledning som avses i 5 §.

Om vårnadsbidrag för ett barn, på begäran av den eller de vårdnadshavare som har fått bidraget, inte längre ska lämnas får kommunen tidigast åter börja lämna vårnadsbidrag för samma barn från och med den *fjärde* kalendermånaden efter den månad för vilken vårnadsbidraget senast lämnades. Detta gäller dock inte om vårnadsbidrag inte längre ska lämnas av anledning som avses i 5 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012.

Förteckning över remissinstanser

Promemorian Vårnadsbidrag, förkortad karenstid vid egen uppsägning

Prop. 2010/11:146
Bilaga 4

Statens skolverk, Haninge kommun, Nacka kommun, Stockholms kommun, Södertälje kommun, Trosa kommun, Kinda kommun, Eksjö kommun, Jönköpings kommun, Tranås kommun, Värnamo kommun, Högsby kommun, Mönsterås kommun, Höör kommun, Kävlinge kommun, Staffanstorps kommun, Vellinge kommun, Kungsbacka kommun, Borås kommun, Falköpings kommun, Lerums kommun, Uddevalla kommun, Åmåls kommun, Öckerö kommun, Örebro kommun, Sala kommun, Härnösands kommun, Vilhelmina kommun, Övertorneå kommun samt Sveriges Kommuner och Landsting.

Socialdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 26 maj 2011

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, ordförande, och statsråden Björklund, Ask, Olofsson, Larsson, Erlandsson, Carlgren, Carlsson, Borg, Sabuni, Billström, Adelsohn Liljeroth, Tolgfors, Ohlsson, Norman, Attefall, Kristersson, Ullenhag, Hatt

Föredragande: statsrådet Larsson

Regeringen beslutar proposition Förbättringar inom familjepolitiken